

Göteborgs kommun
Stadsdelsnämnden Askim-Frölunda-Högsbo
askimfrolundahogsbo@afh.goteborg.se
Rektorn vid Nygårdsskolan 4-9
Rosita.spets.lofdahl@afh.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Nygårdsskolan 4-9
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Nygårdsskolan 4-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Nygårdsskolan 4-9 besöktes av Skolinspektionen den 19-20 april 2012.

Helhetsbedömning

Vid vårterminens slut 2011 var det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9 vid Nygårdsskolan 237 poäng (riksgenomsnittet var 211 poäng och genomsnittet för samtliga skolor i kommunen 212 poäng). Meritvärdet har legat på nästan identiskt samma nivå under de tre senaste läsåren. Vid skolan pågår olika utvecklingsarbeten i syfte att förbättra verksamheten. Dock saknas ett systematiskt kvalitetsarbete som tar sin utgångspunkt i elevernas kunskapsresultat. Att eleverna tre läsår i rad nått i det närmaste identisk måluppfyllelse måste analyseras. I ämnet svenska är andelen elever som fick betygen Godkänt, Väl Godkänt och Mycket Väl Godkänt i stort sett identisk i en jämförelse mellan år 2009 och 2011. Samtidigt visar Skolverkets offentliga statistik på stora skillnader mellan elevernas slutbetyg i ämnet svenska och deras provresultat vid de nationella ämnesproven i samma ämne (2011). Skolenheten måste göra analyser av elevernas kunskapsresultat som ett led i att förbättra verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. För att stärka kvalitetsarbetet behöver skolan också förbättra arbetet med elevernas individuella utvecklingsplaner (IUP) och skriftliga omdömen. Genom att utveckla de skriftliga omdömena förbättras möjligheterna att synliggöra elevernas kunskapsresultat även i de årskurser där betyg inte sätts. Personalen som huvudsakligen undervisar i årskurserna 7-9 har lagt stort fokus på arbetet med att upprätta så kallade LPP:er (Lokal pedagogisk planering) och har genom detta arbete skapat underlag för de bedömningar som återfinns i elevernas skriftliga omdömen. Detta arbete har kommit olika långt i olika ämnen. Rektor har initierat upprättandet av LPP:er även i årskurserna 4-6 och påbörjat ett arbete som ger förutsättningar för att utveckla elevernas IUP:er med skriftliga omdömen. Ett arbete som också kan förbättra elevernas kännedom om målen för utbildningen och ge dem ett ökat inflytande, vilket är exempel på andra områden skolan har utvecklingsbehov inom.

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska också omfatta måluppfyllelsen av värdegrundsarbetet. Någon bedömning av hur skolan lyckas med sitt värdegrundsarbete återfinns inte i skolans dokumentation. I enhetens "Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Nygårdsskolan åk 4-9" redovisas hur skolenheten avser att arbeta för att främja likabehandling och förhindra kränkande behandling av elever. I samband med tillsynen framkom att elever upplevde att

det fanns lärare som ibland uttryckte sig på ett sätt som de kände var obehagligt och kränkande. Det gavs också från flera elevers sida exempel på att det fanns lärare som hade hårda krav på disciplin i klassrummet och genom att få utbrott hade skapat en otrygg känsla i gruppen. Rektor kunde visa exempel på dokumentation som visar att skolan agerat då rektor fått kännedom om liknande händelser. Av samtal med elever framgår dock att alla inte kände till vart de skulle vända sig om de upplevde att någon vuxen kränkt dem. Skolan måste därför förtydliga för alla elever den rutin som finns i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling under rubriken "När en elev kränks av en vuxen". Skolinspektionen vill i sammanhanget poängtera att det enligt skollagen råder ett uttryckligt förbud mot att personal utsätter ett barn eller en elev för kränkande behandling. Skolenheten behöver också särskilt prioritera arbetet med att öka elevernas förtroende för de vuxna. Flera elever uttryckte att de inte tyckte det fanns någon vuxen att vända sig till när de behövde det, vilket också elevernas svar i skolans egen enkätundersökning indikerar. En förutsättning för att exempelvis de rutiner som finns i skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling ska fungera är att alla elever känner tillit till de vuxna och upplever att deras situation förbättras om de tar hjälp av vuxna.

Som tidigare framgått når eleverna vid Nygårdsskolan kunskapsresultat som ligger långt över riksgenomsnittet. Personal vid skolan och elever uttrycker vid tillsynen att studiestress och betygsfokusering periodvis får elever att må dåligt. Enligt elever är skriftliga prov och läxförhör det vanligaste sättet att mäta elevernas kunskaper. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation (IUP:er med skriftliga omdömen) där informationen under rubriken "Elevens styrkor/Mål eleven uppnått" består av en uppräkningslista av vilka betyg eleven fått på terminens tre prov i det aktuella ämnet. Fokus hamnar på provbetyget och inte på vilka kunskaper och förmågor eleven utvecklat. Under rubriken "Eleven behöver utveckla följande" får samma elev veta att hon ska "se till att hon hinner med de svårare uppgifterna i boken". De skriftliga omdömena för flera ämnen berör om eleven gjort alla övningar och läxor, vilket kan ge intrycket att det är genomförandet snarare än lärandet som anses viktigt. I de delar av dokumentationen som beskriver vad eleven behöver utveckla är det svårt att få en bild av vilka insatser skolan avser att bidra med i elevens fortsatta utveckling, huvuddelen av ansvaret läggs istället på eleven. Nygårdsskolan 4-9 behöver arbeta vidare med att diskutera vilken kunskapssyn som råder på skolenheten och reflektera kring hur valet av arbetssätt, arbetsformer och metoder för kunskapsmätning påverkar elevernas möjligheter att utifrån sina individuella förutsättningar utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att ytterligare förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Nygårdsskolan 4-9 i Göteborgs kommun, stadsdelen Askim-Frölunda-Högsbo, måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 2012-09-14 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och vårdnadshavare vilka mål utbildningen har.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

Skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har (Lgr 11 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande / Lpo 94 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem. (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).

Trygghet och studiero

Vid skolenheten saknas ordningsregler som följs upp och som utarbetats under medverkan av eleverna

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § skollagen).

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

Rektor ser till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).

Omfattning och resurstillgång

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

Eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och vårdnadshavare vilka mål utbildningen har.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. I läroplanen anges att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

I intervjuer med elever framkommer att det varierar hur väl insatta de är i de mål som gäller för utbildningen. Några av de lite äldre eleverna beskriver att de tillsammans med vissa lärare regelbundet pratar om att det finns kunskapskrav i de olika ämnena, men beskriver att det finns ämnen där de i stort sett aldrig berör kunskapskraven, på sin höjd i början av en termin. De yngre eleverna vid skolenheten berättar att de talat om mål i något enstaka ämne. Vid intervjuer med personal framkommer att de tycker arbetet med lokal pedagogisk planering (LPP) varit en hjälp i arbetet med att ge eleverna kännedom om vilka mål utbildningen har. Vidare framkommer att arbetet med dessa kommit olika långt i olika ämnen och delar av skolan. Enligt rektor har personalen för årskurserna 4-6 under detta läsår påbörjat arbetet med att genom sin pedagogiska planering tydliggöra målen för elever och föräldrar. Fokus har legat på några ämnen. Rektor bekräftar att skolan behöver utveckla sitt arbete med att göra elever och föräldrar medvetna om målen för utbildningen och ser utvecklingen av de lokala pedagogiska planeringarna som ett viktigt redskap.

Av utredningen framgår att rektor och lärare inte klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter / Lpo 94 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbets-sätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektor har ansvaret för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Det är, enligt läroplanen, inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer.

Tillsynen visar att det finns rutiner vid skolenheten för arbetet med klass- och elevråd. Intervjuer med elever visar att inflytandet på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll varierar. Enligt eleverna finns det lärare som involverar dem i planeringen av olika arbetsområden och regelbundet pratar om att eleverna ska vara med och påverka undervisningen. Andra lärare, säger eleverna, lämnar ut färdiga planeringar och då brukar inte elevernas åsikter efterfrågas. Elever i årskurs 4-6 uppgav vid samtal att de inte får välja vad de arbetar med på elevens val, vilket bekräftas av rektor. I skolans verksamhetsredogörelse presenteras resultaten av elevenkäten Nöjd elevindex. 80 procent av eleverna ansåg att lärarna tog hänsyn till elevernas åsikter. 60 procent av eleverna hade svarat att de känner att de kan påverka undervisningens innehåll. Vid intervjuer med personal och rektorer framkommer att det finns variationer inom skolenheten beträffande hur delaktiga eleverna ges förutsättningar att vara.

Som tidigare behandlats i detta beslut visar tillsynen att exempelvis elevernas kännedom om målen för utbildningen varierar. Att en elev har kännedom om målen/kunskapskraven är en förutsättning för att eleven ska kunna ha inflytande över utbildningen. Det saknas vid skolenheten en gemensam planering för hur elevernas ansvar och inflytande ska öka utifrån ålder och mognad. Enligt personalen förekommer det diskussioner och erfarenhetsutbyte kring hur eleverna ska ges ansvar och inflytande, men det har inte resulterat i någon slutprodukt som alla enats om att arbeta utifrån. Enligt rektor är elevdelaktighet och inflytande ett utvecklingsområde för skolan, vilket också omnämns i skolans dokumentation runt utvecklingsområden för innevarande läsår.

Av utredningen framgår att eleverna vid Nygårdsskolan inte ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolenheterna har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Alla elever har inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Vid skolenheten saknas ordningsregler som följs upp och som utarbetats under medverkan av eleverna

Motivering:

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektor beslutar om ordningsreglerna.

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av ordningsregler för årskurs 4-6, samt så kallade trivselregler för skolår 7-9. Vid samtal med elever i årskurs 7-9 säger sig några elever känna till att reglerna finns, andra uttrycker att de aldrig sett dem. Ingen av de intervjuade eleverna känner sig delaktig i framtagandet av reglerna, men någon säger sig tro att elever som tidigare gått på skolan varit med och arbetat fram dem. Vid samtal med elever framkommer att de upplever att lärarna har egna regler som gäller i klassrummen. Bland annat beskrivs ett system med "prickar" som delas ut vid för sen ankomst. Enligt eleverna leder ett antal prickar till kvarsittning och deras uppfattning är att det varierar mellan olika lärare hur detta "pricksystem" tillämpas. Samtal med personal bekräftar att det finns olika tolkningar av skolans ordningsregler. Enligt rektor är ordningsreglerna reviderade hösten 2011 och rektor anser att elevmedverkan vid detta arbete kan utvecklas framöver.

Av utredningen framgår att skolenheten saknar ordningsregler som utarbetats under medverkan av eleverna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

5 kap. 5 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Intervjuer med personal och rektor vid Nygårdsskolan visar att det upprättas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Vidare framkommer att det finns en tydlig ärendegång i processen från utredning av elevens behov fram till beslutat åtgärdsprogram. Lärarna och elevhälsan samverkar vid upprättandet av åtgärdsprogrammen. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av vid tillsynen är av skiftande kvalitet. I samtliga åtgärdsprogram saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas, vilket försvårar arbetet med att bedöma om insatta åtgärder gett önskvärd effekt.

Av utredningen framgår att rektor inte ser till att åtgärdsprogrammen anger hur de insatta åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid intervjuer uppger rektor och personal att det ges skriftliga omdömen i alla ämnen som eleverna får undervisning i. De individuella utvecklingsplaner (IUP:er) med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av för elever i årskurserna 4-6 är av bristfällig kvalitet. De skriftliga omdömena är begränsade till att omfatta ett kryss i en ruta som antingen indikerar att eleven är på väg att nå målen eller att eleven behöver mer träning för att nå målen. Det framgår inte vilka kunskaper eleven tillgodogjort sig i de olika ämnena eller vilka kunskapskrav elevens fortsatta utveckling tar sikte på. Även de skriftliga omdömen som rör elever i årskurserna 7-9 behöver utvecklas. I vissa ämnen är kopplingen till kunskapskraven tydlig, medan det i andra ämnen är svårare att få en bild av elevens kunskapsutveckling. Generellt saknas i de individuella utvecklingsplanerna vid Nygårdsskolan en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Rektor bekräftar att det finns behov av att förbättra arbetet med elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Enligt skolans egen dokumentation pågår ett arbete med att utarbeta formen för skriftliga omdömen på digital väg.

Av utredningen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare inte fortlopande informeras om elevens kunskapsmässiga utveckling eftersom de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna inte i alla ämnen avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Vidare framgår i elevernas individuella utvecklingsplaner inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Motivering:

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genom-

föras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Tillsynen visar exempel på att rektor leder skolenhetens kvalitetsarbete. I ett av skolans dokument finns en sammanställning av vilka områden personalen ansett att verksamheten behöver utvecklas inom. Som tidigare framgått av detta beslut finns vid skolenheten dock ingen dokumentation som visar att sammanställningar och analyser av elevernas kunskapsresultat och av verksamhetens värdegrundsarbete gjorts och sedan legat till grund för det fortsatta arbetet. Bland annat saknas sammanställningar och analyser av måluppfyllelsen i samtliga ämnen för elever i årskurs 5 (2011). Analyser av elevernas betygsresultat är en viktig del av en skolas systematiska kvalitetsarbete. Enligt rektor pågår det ett kvalitetsarbete vid skolan, men det dokumenteras inte alltid.

Av utredningen framgår att rektor inte tar ansvar för skolenhetens resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. En förutsättning för ett fungerande kvalitetsarbete är att resultaten följs upp och analyseras. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4 och 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång**Bedömning:**

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

För elever i årskurserna 7-9 vid Nygårdsskolan finns ett litet rum med böcker som enligt elever och lärare är att betrakta som skolbibliotek. Enligt eleverna är de sällan där och utbudet av böcker upplevs av eleverna som mycket begränsat. Böckerna är i huvudsak av skönlitterär art. Enligt skolans rektor administreras biblioteket av en av skolans lärare. Vidare beskriver rektor att eleverna i årskurs 4-6 har ett eget skolbibliotek med skönlitteratur. Enligt rektor fyller inte skolans egna bibliotek syftet med ett skolbibliotek och att lärarna vid skolenheten därför regelbundet lånar böcker till eleverna på Skolbibliotekscentralen, samt besöker ett bibliotek i stadsdelen.

Utredningen visar att det saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås då skolenheten saknar ett skolbibliotek. Enligt skollagspropositionen är syftet med tillgång till skolbibliotek att skolan i sitt pedagogiska uppdrag ska kunna utnyttja den gemensamma och ordnade resurs som ett skolbibliotek utgör till att stödja elevernas lärande. Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteken vid Nygårdsskolan 4-9 inte kan utgöra ett fullgott alternativ till ett skolbibliotek då biblioteket ska, utöver fack- och skönlitteratur, också omfatta informationsteknik och andra medier. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 35 och 36 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

I skolenhetens verksamhetsredogörelse som sänts in till Skolinspektionen inför tillsynen redovisas måluppfyllelsen för elever i årskurs 5. Läsåret 2008/09 och 2009/10 bedömdes 98 procent av eleverna ha nått kunskapskraven i ämnena engelska, matematik och svenska. För övriga ämnen bedömdes samtliga elever nått kunskapskraven. I verksamhetsredogörelsen saknas en sammanställning av måluppfyllelsen för läsåret 2010/11. Offentlig statistik visar att resultaten vid de nationella ämnesproven i ämnena engelska, matematik och svenska för elever i årskurs 5 (genomfördes sista gången läsåret 2009/10) låg över riksgenomsnittet i samtliga delprov.

Av Skolverkets officiella statistik framgår att det genomsnittliga meritvärdet för elever som våren 2011 slutade årskurs 9 vid skolenheten var 237 poäng, att jämföra med riksgenomsnittet på 211. De fyra senaste läsåren har meritvärdet vid Nygårdsskolan legat mellan 234 och 237 poäng. I ämnet bild har andelen elever som nått betyget VG legat nästan konstant de tre senaste läsåren (37% som lägst och 39% som högst). Alla elever har nått målen i ämnet svenska under samma period och betygsfördelningen år 2009 (37 % G, 42 % VG, 21 % MVG) är påtagligt lik den bedömda måluppfyllelsen i ämnet för år 2011 (38 % G, 42 % VG, 20 % MVG). Vid en jämförelse mellan elevernas betyg i ämnet svenska år 2011 och de nationella ämnesprov som genomfördes samma år fick endast 65 % av eleverna samma slutbetyg som provbetyg, vilket är en klart lägre andel än genomsnittet i kommunen och riket i övrigt. De tre senaste läsåren har flickor haft ett högre meritvärde än pojkar, två av åren påtagligt högre. Samtliga elever var 2011 behöriga till gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program. Enligt skolans verksamhetsberättelse är Göteborgs stads kvalitetsmätning, elevenkäten "Nöjd elevindex" (NEI) för elever i årskurs 4-9, ett sätt att följa upp resultatet av skolans värdegrundsarbetet. Varje månad rapporterar skolan till nämnden om hur situationen på skolan är. I ett dokument med titeln "Enhetsplan" finns mål för verksamhetens arbete. Ett av dessa är Barn och ungdomar behöver trygghet och en god arbetsmiljö i skolan, därför ska mobbningen minska. Där framgår bland annat att det skapats rutiner för dokumentation, händelserapporter, som ska användas när elever eller personal upplever eller befärar att det förekommit kränkande behandling vid skolan. Enligt enhetsplanen har också stort fokus lagts på att tydligt signalera för eleverna om nolltolerans mot kränkande behandling och diskriminering. Vidare presenteras resultaten av NEI-enkäten. På frågan "I min skola upplever jag att vi respekterar varandra" är det 84 % av eleverna som svarar att de instämmer helt eller ganska väl i det påståendet. Enligt enhetsplanen ska personalen under läsåret försöka ta reda på varför 16 procent av de elever som svarat på enkäten inte

upplever att människor respekterar varandra vid skolan. I skolans verksamhetsredogörelse redovisas ytterligare svarsresultat från NEI-enkäten. På frågan "Det finns vuxna i skolan/personal på utbildningen att prata med när jag behöver det", svarar 79 procent att det stämmer helt och hållet eller ganska bra. I skolenhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling framgår att ett arbete kommer att göras för att ta reda på vad som ligger bakom elevernas svar i enkäten. Vid tillfället för tillsynen fanns ingen dokumentation som visade att detta arbete påbörjats. Någon sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen i värdegrundsarbetet finns inte i skolans dokumentation. Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda kunskapsresultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

Beskrivning av Nygårdsskolan 4-9

Vid Nygårdsskolan finns 413 elever fördelat på årskurserna 4-9. I samma lokaler finns även Nygårdsskolan F-3, men sedan hösten 2011 är Nygårdsskolan uppdelad i två separata enheter. Skolans rektor har ansvarat för årskurserna 7-9 sedan 2008 och fick även ansvar för årskurserna 4-6 i samband med starten av läsåret 2011/12. Enligt offentlig statistik finns 6,5 lärare per 100 elever vid skolan, att jämföra med genomsnittet 8,1 för Göteborgs stad.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Julie Svane och utredaren Jonas Nygren.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Mats Aronsson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).